

การสร้างแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ
นักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา
Responsibility Test of the Faculty of Health Sciences students
in Nakhonratchasima College

ณัฐภาส ถาวรวงษ์¹

สุวารินทร์ ถิ่นทวี¹

อรณิชา ทศดา^{1,2}

สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบและเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมาตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีลักษณะเป็นคำถามเชิงสถานการณ์เลือกคำตอบ จำนวน 35 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ

1) ความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน จำนวน 15 ข้อ 2) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 10 ข้อ 3) ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 10 ข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบมีความตรงเชิงโครงสร้างและความตรงเชิงเนื้อหา

2. ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา โดยค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (CVI) = 0.83

3. อำนาจจำแนกของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

² (ผู้ช่วยศาสตราจารย์) คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

³ (รองศาสตราจารย์ ดร.) ประจำปีหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
วิทยาลัยนครราชสีมา มีค่าอำนาจจำแนก
ระหว่าง .318 ถึง .731

4. ความเที่ยงของแบบวัดจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่ม
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัย
นครราชสีมา มีความเที่ยงโดยสัมประสิทธิ์
แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.598

คำสำคัญ: แบบวัดจริยธรรมด้านความ
รับผิดชอบ, นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
สุขภาพ

Abstract

This research aims to develop the responsibility test to determine the quality of the responsibility test of the Faculty of Health Sciences students in Nakhon-ratchasima College according to the theory of moral development of Kohlberg to find the discrimination and to evaluate the reliability of the responsibility test. The samples was 30 persons of the 3rd year Health Sciences students in Nakhon-ratchasima College in 2013 by stratified random sampling. The tool for this research was a responsibility test. There were 35 items of situation question and multiple choice questions that is divided into three parts ; 15 items of the responsibility for

themselves, 10 items of responsibility for work and 10 items of social responsibility.

The results showed that:

1. The responsibility has constructed validity and content validity.
2. The Content validity index of responsibility test (CVI) was 0.83.
3. The discrimination of the responsibility test ranged from .318 to .731.
4. A reliability coefficient of Cronbach's alpha of the responsibility test was 0.598.

Keywords: Responsibility Test, The Faculty of Health Sciences students

บทนำ

ปัญหาทางจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญ เป็นปัญหาสากลของทุกสังคม เนื่องจากสังคมในยุคโลกาภิวัตน์เป็นยุคที่โลกไร้พรมแดนในเรื่องข้อมูลข่าวสาร สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคนทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดวิชาชีพใดไม่มีจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้วก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและวิชาชีพนั้นๆ ที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือ การขาด ทั้งจริยธรรมในส่วนของบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตด้วย (สุภาพร พิศาลบุตร, 2544) ดังจะพบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนง

ในปัจจุบัน ทั้งในวิ แพทย์ ตำรวจ ทหาร นักการเมือง การปกครอง ฯลฯ จึงมีคำกล่าวว่า เราไม่สามารถสร้างครูดี บนพื้นฐานของคนไม่ดีและไม่สามารถสร้างแพทย์ ตำรวจ ทหาร นักการเมืองและนักธุรกิจที่ดี ถ้าบุคคลเหล่านั้น มีพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติที่ไม่ดี

หน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 20) ได้ตระหนักถึงการจัดการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึง ประสงค์และการกำหนดสาระของหลักสูตรไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ในมาตรา 24(4) ไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียน การสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และในมาตรา 28 วรรคสองไว้ว่า สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้ง ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม แสดงให้เห็นว่า ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผน การศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 ต่าง ก็ให้ความสำคัญกับ คุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งได้แก่ ความมี

ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความ ซื่อสัตย์ เป็นต้น โดยพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระของ หลักสูตรไว้ให้มี การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ โดยมุ่ง พัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความ รับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 ได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาวิกฤต ในส่วนของคุณ ธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยได้นำไป กำหนดเป็นแนวนโยบายในการดำเนินการ ปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม และยิ่ง สอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 3) ได้กำหนดทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานที่ จำเป็น ต่อ การดำรงชีวิต ใน สังคมยุค โลกาภิวัตน์ มี 3 ด้าน คือ ทักษะพื้นฐานที่ จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต ได้แก่ มีทักษะ การเรียนรู้ ทักษะการคิดและทักษะการสื่อสาร ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ มี ทักษะการจัดการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ขยัน อดทน อดออม และประหยัด และทักษะที่ จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกัน ในสังคม ได้แก่ ควบคุมตนเองได้ มีความรับผิดชอบ มีวินัยใน ตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาถือว่าในคุณ ลักษณะที่ พึง ประสงค์นั้นได้มีการศึกษานวิจัย พบว่าสถาน

ประกอบการต้องการผู้สำเร็จการศึกษาระดับ อาชีวศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ มีวินัยและตรงต่อเวลา (สุจิตรา โปร่งแสง, 2545) สอดคล้องกับ รายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2549) ที่ทำการสำรวจความคิดเห็น ของคนไทยจำนวน 20,000 คน ทั่วประเทศ เกี่ยวกับการศึกษาไทยในปัจจุบันกับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาการศึกษา โดย ภาพรวมด้านนักเรียน พบว่าการพัฒนา การศึกษา มีผลทำให้ นักเรียน มีการ เปลี่ยนแปลงที่แย่งกว่าเดิม ร้อยละ 10.60 ใน เรื่องคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความรับผิดชอบทำให้เป็นคนมี ระเบียบวินัย ก่อให้เกิดความสำเร็จ เป็นผลดีต่อ ตนเองและสังคม ทำให้ประเทศชาติเจริญ ผู้ที่มีความ รับผิดชอบจะต้องรู้ขอบเขตหน้าที่ของ ตนเองและปฏิบัติตามหน้าที่ทำให้เกิดผลดี ที่สุด โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับเพื่องาน เสร็จทันเวลา จะก่อให้เกิดความไว้วางใจ ความ เชื่อถือจากผู้เกี่ยวข้อง ประโยชน์ของการมี ความรับผิดชอบ คือ ทำให้ทำงานได้สำเร็จ เป็น ที่เชื่อถือและยอมรับของบุคคลทั่วไป และทำ ให้ผู้อื่นอยากทำงานร่วมด้วย ดังนั้นความ รับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเป็นธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นในใจ เป็นคุณลักษณะของความมุ่งมั่น และเอาใจใส่ในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือ ทำหน้าที่ให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ผู้ที่มีความ รับผิดชอบต้องตั้งใจทำงานให้สำเร็จ

เมื่อผลงานเกิดขึ้นจะต้องรับผลที่เกิดขึ้น ผิดและชอบ ไม่ใช่รับแต่ความชอบความดีอย่าง เดียว โดยโยนความผิดไปให้ผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบแบ่งเป็น 1) ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง หมายถึง การกระทำเกี่ยวกับตัวเอง ให้เกิดความสำเร็จ ปฏิบัติตนให้เกิดผลดี ดังนี้ ดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนให้ดี ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า ประพฤติตนเป็นคนดีโดยการเชื่อ ฟังพ่อแม่ครูอาจารย์ ช่วยเหลืองานในบ้าน เช่น จัดของใช้ของตนให้ดี ปฏิบัติงานตามหน้าที่ ของตนให้ได้รับความสำเร็จ เช่น ตั้งใจเรียน 2) ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นหรือสังคม แบ่งเป็น รับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เคารพเชื่อฟังบิดา มารดา ช่วยงานบ้าน รับผิดชอบต่อโรงเรียน เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาดไม่ทิ้งเศษผงลง บนพื้น รักษาสมบัติของโรงเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ไม่ทำลาย จี๊ดเขียนเล่น รักษาสมบัติของ โรงเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ไม่ทำลาย จี๊ดเขียนเล่น รับผิดชอบต่อชุมชน เช่น เคารพกฎระเบียบของ ชุมชน ช่วยกันรักษาความสะอาดของชุมชน ช่วยกันพัฒนาและปรับปรุงชุมชนให้น่าอยู่ สวยงาม น่าภูมิใจ เช่น ปลูกต้นไม้ให้เกิดความ สวยงาม ร่มเย็น รักษาทรัพย์สินสมบัติของชุมชน ช่วยกันดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชน เอื้อเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในชุมชนให้ทุกคนมี ความสุข และ 3) ความรับผิดชอบต่อ ประเทศชาติ ได้แก่ ปฏิบัติตามกฎหมาย เสีย ภาษีอากร ไม่โกงภาษี ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ รักษาความปลอดภัยของชาติ ไม่นำความลับ ของชาติไปเปิดเผย จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักษาศิลปวัฒนธรรมไทย

ประพุดิตตนเป็นพลเมืองดี พัฒนาความเจริญในด้านต่างๆ ไม่ขายทรัพย์สินสมบัติของชาติให้คนต่างชาติ เช่น ที่ดิน (ผกา สัตยธรรม, 2556)

วิทยาลัยนครราชสีมา เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ได้ถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นกลุ่มสถาบัน กลุ่ม ข เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี พันธกิจที่มีความสำคัญเป็นลำดับต้น คือ การผลิตบัณฑิต มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของไทยและขยายโอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนของชาติ วิทยาลัยได้ดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยคือ “สถาบันอุดมศึกษาชั้นนำด้านสุขภาพและบริการ” ซึ่งประกอบด้วยพันธกิจหลัก 5 ด้าน คือ (1) ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้และทักษะที่ได้มาตรฐานทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของสังคม (2) สร้างโอกาสเท่าเทียมทางการศึกษาตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ (3) พัฒนาสถาบันให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (4) สร้างองค์ความรู้ใหม่และถ่ายทอดความรู้สู่สังคม รวมทั้งบริการวิชาการแก่สังคมและ (5) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ในการกำหนดอัตลักษณ์คือบัณฑิตนักปฏิบัติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประเด็นชี้นำสังคม

ภายนอกวิทยาลัย คือ “ด้านจิตสาธารณะ” (แผนกลยุทธ์การพัฒนา, 2556)

จากความสำคัญดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาจึงควรมุ่งเน้นในการพัฒนาบุคคลให้มีจิตใจและพฤติกรรมที่ดี มุ่งพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองดีมีจริยธรรม มีสติปัญญาและความรู้ที่จะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข คณะผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาและกรรมการบริหารวิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยนครราชสีมายังขาดเครื่องมือในการใช้รวบรวมข้อมูลในด้านการวัดวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาเพื่อผลที่ได้จักได้นำไปวางแผนในการพัฒนาปรับปรุง เพิ่มเติมกิจกรรมสอดแทรกด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาให้เหมาะสมและมีคุณภาพสูงสุดในนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา

สมมุติฐานของการวิจัย

แบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

สุขภาพ วิทยาลัยนครรราชสีมาที่สร้างขึ้นมี
คุณภาพ สามารถนำไปใช้ทดสอบวัดได้

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบวัดจริยธรรมด้านความ
รับผิดชอบ 3 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน, ความ
รับผิดชอบต่อหน้าที่การงานและความ
รับผิดชอบต่อส่วนรวม เพื่อใช้วัดและประเมิน
นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพว่า
มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสูงหรือต่ำ
เพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา หรือ
ส่งเสริมนักศึกษาในเรื่องจริยธรรมต่อไป

2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถาบัน
การศึกษา อาจารย์ ตลอดจนผู้ปกครองนักศึกษา
ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพในการนำ
ผลจากการวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
จริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา
ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือ
พัฒนาแบบวัดจริยธรรมด้านอื่นๆ ของ
นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
หรือระดับอื่นๆ หรือสถานที่อื่นๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
ชั้นปีที่ 1 – 4 วิทยาลัยนครรราชสีมา ประจำปี
การศึกษา 2556 จำนวน 1,000 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ
นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยนครรราชสีมา ประจำปี
การศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการ
สุ่มตัวอย่างแบบ ชั้น ภูมิ (Stratified
Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ คุณภาพของแบบ
วัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ ได้แก่
อำนาจจำแนกของแบบวัด ความเที่ยงของ
แบบวัด และความตรงของแบบวัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีที่ศึกษาและอธิบายพัฒนาการ
ทางจริยธรรม (Moral Development) ที่เป็น
พื้นฐานสำคัญทฤษฎีหนึ่ง ได้แก่ ทฤษฎี
พัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์และโคล
เบอร์ก ทั้งนี้พัฒนาการทางจริยธรรม ตามแนว
ทฤษฎีของเพียเจต์แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้น
ก่อนจริยธรรม คือเด็กในวัยนี้ยึดตนเองเป็น
ศูนย์กลาง ชั้นจริยธรรมเชิงปรณัย คือเด็กในวัย
นี้จะมองว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ เป็นกฎตายตัว เด็ก
เข้าใจว่าประเด็นปัญหาต่างๆ จะมีถูกและมีผิด
ความถูกต้องคือการทำตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้
เท่านั้น และชั้นจริยธรรมเชิงอัตนัย คือเด็กจะมี
ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของเหตุและผล
เด็กเข้าใจว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ ทางสังคมเป็นเพียง
ข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกันระหว่างคนในสังคม
เป็นสิ่งที่มองว่าทำทายเป็นและสามารถเปลี่ยนแปลง
ได้

ส่วนพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนว
ทฤษฎีของโคลเบอร์ก แบ่งเป็น 3 ระดับ 6 ชั้น
ได้แก่ ระดับ ก่อนเกณฑ์ (Pre-conventional

level) คือ พฤติกรรมที่ถูกต้องนั้นจะต้องเป็นไปตามกฎที่เป็นรูปธรรม ขั้นที่ 1 หลักการเชื่อฟัง และหลบหลีกการถูกลงโทษ ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล ระดับกฎเกณฑ์ (Conventional level) คือ พฤติกรรมที่ถูกต้องนั้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังที่สังคมส่วนใหญ่ว่าดี ขั้นที่ 3 หลักการทำตามสิ่งที่ผู้อื่นเห็นชอบ ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคมระดับเหนือเกณฑ์หรือระดับหลักการ (Post-conventional level หรือ principled level) คือ พฤติกรรมที่ถูกต้องนั้นเป็นพฤติกรรมที่ยึดหลักทั่วไปและหลักสากลทางด้านมนุษยชน ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา ขั้นที่ 6 หลักการฝึกอุดมคติสากล

ทั้งนี้ทฤษฎีของเพียเจต์และทฤษฎีของโคลเบอร์กต่างให้ความสำคัญในเหตุผลของการกระทำว่าบุคคลเลือกกระทำหรือไม่กระทำด้วยเหตุผลใด คือ เหตุผลเชิงจริยธรรมนั่นเอง นอกจากนี้เพียเจต์และโคลเบอร์ก เป็นผู้เริ่มต้นการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยการเล่าสถานการณ์ให้ผู้ถูกศึกษา (Subject) ฟังแล้วถามเหตุผล ผู้วัดจะบันทึกเหตุผลที่ผู้ถูกศึกษาตอบ นำมาพิจารณาว่าคำตอบของเขาอยู่ในขั้นใดตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ต่อมาได้พัฒนาเป็นแบบวัดปลายเปิด โดยกำหนดสถานการณ์ขัดแย้ง (Moral Dilemmas) และให้ผู้ถูกศึกษาตอบคำถาม โดยการเขียนบรรยายความสถานการณ์ ที่โคลเบอร์กใช้ในแบบวัด นอกจากวิธีการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยแบบวัดมีตัวเลือกและแบบใช้มาตรประเมินค่าแล้ว

ยังมีผู้สร้างแบบวัดพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์กด้วยเทคนิคการวัดทางจิตวิทยา คือ แบบวัด DIT (Defining Issues Test ของ Rest และคณะ ในปี ค.ศ. 1974 (นีออน พินประดิษฐ์, 2555)

แนวคิดของเพียเจต์และโคลเบอร์ก เป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ในต่างประเทศมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้จำนวนมาก อาทิเช่น แบลทและโคลเบอร์ก (Blat and Kohlberg) ได้ทดลองพัฒนาเด็กที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 2-4 โดยให้สถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมแก่เด็กแล้วให้เด็กร่วมอภิปราย พบว่า สามารถช่วยให้เด็กมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นมากกว่าเด็กในกลุ่มควบคุม (ทิสนา แคมณี, 2550) นอกจากนั้น ชัตติยา วรรณสุต และคนอื่นๆ (2547 : 20-21) ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ที่เชื่อว่า การบรรลุนิติภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นจะแสดงออกในทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดที่สุด เนื่องจากเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะเหตุผลเชิงจริยธรรมมิใช่การประเมินค่าการกระทำไปในทำนองที่ว่า “ดี” หรือ“เลว” แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจ ยิ่งขึ้นไปเป็นลำดับ เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุดคือ ขั้นที่หกของโคลเบอร์กตรงกับสิ่งที่นักปราชญ์ยอมรับว่าเป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมที่บริสุทธิ์ มิได้เจือ เหตุผลประเภทอื่นๆ เลย เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงจึงมีลักษณะเป็น

เหตุผลสากลกว้างขวาง ไม่ขัดแย้ง และมีรากฐานจากควมมีหลักการไม่เข้าข้างตนเอง และเป็นอุดมคติ สอดคล้องกับ ริชาร์ด และ คนอื่น ๆ (Richards and other 1984 : 24-28 อ้างถึงใน วรวรรณินี ราชสงฆ์, 2541 : 54) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน พบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2) มีพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 และยังพบว่า ระดับการให้พัฒนาการเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุ และสถานภาพทางสังคม เพศ มีผลต่อพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์

ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

การวิจัยครั้งนี้จัดทำเพื่อพัฒนาแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา ใช้แนวคิดทฤษฎีในการสร้างแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก โดยเป็นการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

สร้างแบบวัดจริยธรรมด้านความ
รับผิดชอบของนักศึกษา
กลุ่มสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพวิทยาลัย
นครราชสีมา

ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด
จริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ
นักศึกษา กลุ่มสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัย
นครราชสีมา

- ค่าอำนาจจำแนก
(Discrimination index)
- ความตรง (Validity)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 1 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีลักษณะเป็นคำถามเชิงสถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบเป็นแบบ

กำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลจำนวน 35 ข้อ แบ่งเป็น

1. ความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน จำนวน 15 ข้อ
2. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 10 ข้อ

3. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด

2. ค่าสถิติในการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด

2.1 อำนาจจำแนกของแบบวัด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2.2 ความเที่ยงของแบบวัด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach

2.3 ความตรงของแบบวัด โดยการหาความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity index: CVI) ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพต้องไม่น้อยกว่า .80 (Davis, 1992 อ้างถึงในบุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2555)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา มีจำนวน 35 ข้อ แบ่งเป็น ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน จำนวน 15 ข้อ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 10 ข้อ และด้าน

ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 10 ข้อ ได้แบบวัดที่มีข้อคำถามที่สามารถนำมาใช้ได้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 14 ข้อ จำแนกเป็น ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน จำนวน 10 ข้อ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 3 ข้อ และด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 1 ข้อ

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา

2.1 ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา โดยค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (CVI) = 0.83

2.2 อำนาจจำแนกของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .318 ถึง .731

2.3 ความเที่ยงของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา มีความเที่ยงโดยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.598

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. การสร้างแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา จำนวน 35 ข้อ แบ่งเป็น ด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและการกระทำของตน จำนวน 15 ข้อ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 10 ข้อ และด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 10 ข้อ ได้แบบวัดที่มี ข้อถามที่สามารถนำมาใช้ได้ตามเกณฑ์ มาตรฐานจำนวน 14 ข้อ จำแนกเป็น ด้านความ รับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน จำนวน 10 ข้อ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การงาน จำนวน 3 ข้อ และด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 1 ข้อ

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบ วัดจริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบ ของ นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา

2.1 ค่าอำนาจจำแนก

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของ แบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ การทดลอง พบว่า แบบวัดจริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบต่อของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .381 ถึง .731 ที่องศาอิสระ (degree of Freedom) $N-2=28$ โดยการพิจารณา Pearson's table ที่การกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งเป็นการทดสอบแบบทางเดียว (One-tailed test) พบว่า มีค่าวิกฤติ เท่ากับ .306 นั่นคือ เกณฑ์ ในการคัดเลือกข้อคำถาม ซึ่งพบว่าค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนราย ข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ที่สูงกว่าเกณฑ์ค่าวิกฤติที่เลือกใช้ นั้นแสดงว่า

ข้อคำถามนั้นสามารถจำแนกกลุ่มได้ตาม คุณลักษณะที่ต้องการวัด มีคุณภาพด้าน อำนาจจำแนกที่ดี (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551) โดยสอดคล้องกับการพัฒนาแบบวัด จริยธรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างโดยชนาภรณ์ เพาพาน (2545) โดยได้ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.04 ถึง 6.31

2.2 ความตรงของแบบวัด

2.2.1 ความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดโดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (CVI) 0.83 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดจริยธรรมด้านความ รับผิดชอบต่อของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพที่สร้างขึ้นเป็นตัวแทน ของพฤติกรรม มีความตรงเชิงเนื้อหาที่สูง ซึ่งเป็นไปตามหลักการของทอร์นและเดทซ์ (Thorn and Deitz, อ้างถึงใน เบจมาศ ฌรงค์ ภู, 2548) ได้กล่าวว่ดัชนีความเที่ยงตรงมีค่า ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นดี สามารถวัดได้ครอบคลุมเป็นตัวแทนลักษณะ ของพฤติกรรมนั้นจึงกล่าวได้ว่าแบบวัด จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นมีความตรงตามเนื้อหาสูง

2.2.2 ความตรงตามตรงที่ ปรากฏภายนอก (Face Validity) โดยการนำ แบบวัดที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับ กลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อดูความ เข้าใจ ความสามารถในการอ่าน ความชัดเจน ของข้อคำถาม ความยากง่ายของแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ใช้ แล้วปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

เพื่อให้แบบวัดมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูล ปรากฏว่า นักศึกษสามารถทำแบบวัดได้อย่างเข้าใจ อ่านสถานการณ์แล้วสามารถตีความและตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่มีอยู่ได้

2.3 ความเที่ยงของแบบวัด

จากการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้ความเที่ยงที่ระดับ .598 ซึ่งแปลผลได้ว่าแบบวัดที่สร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับปานกลาง (เกียรตินิสิตา ศรีสุข, 2552: 144) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขนาดเล็กเกินไป (N = 30) และไม่มีการหาค่าความเที่ยงโดยวิธีอื่น ซึ่งในการหาค่าความเที่ยงนั้น อาจหาได้โดยใช้วิธีแบบทดสอบคู่ขนาน (Paralleled Form Method) การหาความเที่ยงโดยวิธีสอบซ้ำ (Test-Retest Method) ซึ่งอาจทำให้ได้ค่าความเที่ยงที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้

1.1 การนำแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบไปศึกษากับนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความ

รับผิดชอบให้ดีขึ้น ควรทำความเข้าใจศึกษาเนื้อหาการใช้แบบวัดอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ผลการวัดมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

1.2 การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีขนาดน้อย ดังนั้น จึงควรนำแบบวัดไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่และหาเกณฑ์ในการแปลผล การให้คะแนนและการสร้างสถานการณ์ให้เหมาะสมครอบคลุมกับสถานการณ์ปัจจุบันให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรหาความตรงของแบบวัดในรูปแบบอื่นๆ เช่น การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นเป็นไปตามโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่

2.2 ควรหาความเที่ยงในรูปแบบอื่นๆ เช่น วิธีแบบทดสอบคู่ขนาน (Paralleled Form Method) การหาความเที่ยงโดยวิธีสอบซ้ำ (Test-Retest Method) เพื่อจะได้ค่าความเที่ยงที่แตกต่างไปจากเดิม และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรพัฒนาแบบวัดในสร้างเกณฑ์ปกติวิสัยของแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การศึกษาศักยภาพของเด็กไทย ระยะที่ 1. กรุงเทพฯ : กรมกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2541). การฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ครองช่าง.
- ชัตติยา กรรณสูต และคณะ. (2547). รายงานการวิจัย คุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ชนากรณ์ เพาพาน. (2545). การสร้างแบบวัดจริยธรรมความมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิสนา แคมณี. (2550). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). การประยุกต์ใช้ SPSS การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- นีออน พิณประดิษฐ์. (2555). จริยธรรม : ทฤษฎีและรูปแบบการพัฒนา. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2555). การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเรื่องมือวิจัย : คุณสมบัตินักวัดเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจมาศ ณรงค์กุล. (2548). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ผกา สัตยธรรม. (2556). การสอนจริยธรรมสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวรรณีนี ราชสงฆ์. (2541). ผลการเปรียบเทียบการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . เอกสารอัดสำเนา.

วิทยาลัยนครราชสีมา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.nmc.ac.th/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2556.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม แห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). สกศ. **สำรวจพบวันนี้คนไทยส่วนใหญ่ สนใจการศึกษา**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.onec.go.th/news46/pr/sala/s_490510-a.htm สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2556

สุจิตรา โปร่งแสง. (2545). **การศึกษาการดำเนินงานการใช้หลักสูตรตามแนวโครงการบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอนอาชีวศึกษาของ สถานศึกษานำร่อง กรมอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพิเศษ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพร พิศาลบุตร. (2544). **จริยธรรมทางธุรกิจ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.พรินติ้ง.